

บทวิเคราะห์งานประติมากรรมสร้างสรรค์มนุษย์กับเทคโนโลยี

๒๓ “มนุษย์ยุคเทคโนโลยีสมัยใหม่”

Humans of Modern Technology

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกรี เกสรเกศรา¹

ความเป็นมาและความสำคัญ

มนุษย์ตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ ก่อนประวัติศาสตร์ สมัยประวัติศาสตร์ สมัยปฏิวัติอุตสาหกรรม และยุคสมัยปัจจุบัน มนุษย์มีการพัฒนาตนเองและอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการคิดค้นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าของโลกอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต มนุษย์ได้รับความสะดวกสบายในสังคม (ภพ เลหาไทยบูลย์, 2534: 33) ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น

¹ ภาควิชาภาพพิมพ์ จิตรกรรม และประติมากรรมคณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มนุษย์สมัยดึกดำบรรพ์รับประทานอาหารโดยไม่มีการปรุงรสนิยมกินอาหารดิบ เวลาต่อมามนุษย์มีวิวัฒนาการคิดค้นเพื่อการประกอบอาหารให้สุกโดยใช้ไฟในการหุงต้ม บิ๊งย่าง ให้สุกก่อนนำมารับประทาน มนุษย์รู้จักการเพาะปลูก กลีกรรรม เลี้ยงสัตว์ รู้จักการผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ มีการติดต่อสื่อสาร คมนาคม เป็นต้น เหล่านี้ล้วนเกิดจากการคิดค้นทางความคิดของมนุษย์ทั้งสิ้น การคิดค้นสิ่งใหม่ๆ จากอดีตสู่ปัจจุบันนั้นย่อมทำให้โลกมีความเจริญก้าวหน้าในยุคสมัยปัจจุบันที่เรียกกันว่า “ยุคแห่งเทคโนโลยี”

ผลงานประติมากรรมสร้างสรรค์ชุด “มนุษย์ยุคเทคโนโลยีสมัยใหม่” (Humans of Modern Technology) นี้ สร้างสรรค์จากที่มาของแนวความคิดเนื้อหา เรื่องราวที่เชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับเทคโนโลยียุคสมัยปัจจุบัน กล่าวคือ มนุษย์มีสมองในการคิดค้นทางเทคโนโลยี มีการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ผลที่ได้จากมนุษย์สร้างเทคโนโลยีมนุษย์เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเหล่านั้น ผลงานประติมากรรมสร้างด้วยวัสดุเทคนิคหล่อไฟเบอร์กลาสผสมผงเหล็ก ด้วยขนาดความแตกต่างกัน ส่วนรูปทรงภายในไม่มีการเจาะเป็นช่องทั้งสองด้านข้างของศีรษะ สร้างสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงเทคโนโลยีแสดงให้เห็นสมองมนุษย์มีความคิดและเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เช่น สัญลักษณ์คอมพิวเตอร์ จานดาวเทียม เครื่องจักรกลเครื่องยนต์ เป็นต้น

การคิดค้นสู่การสร้างสรรคผลงานประติมากรรม

การคิดค้นเป็นวิธีการและกระบวนการหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงาน การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมชุด “มนุษย์ยุคแห่งเทคโนโลยีสมัยใหม่” เริ่มต้นจากการรวบรวมข้อมูลทางวิชาการของเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องศึกษาความรู้ทฤษฎีเกี่ยวกับมนุษย์ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นของความคิด เนื้อหาเรื่องราวที่จะนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

มนุษย์หรือ คน เป็นสัตว์ประเสริฐ แตกต่างจากสัตว์ประเภทอื่น มีความรู้สึกนึกคิด รู้อิตชีวิต และดำรง

ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นสังคม มีกฎกติกาอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งสัตว์ประเภทอื่นไม่มี แต่ยังมีส่วนที่เหมือนกันอยู่บ้างคือ การกิน นอน ตื่น กลัว เกิด แก่ เจ็บ ตาย การสืบพันธุ์ เป็นต้น ที่ความแตกต่างเห็นได้ชัดคือ ความนึกคิด สติปัญญา ดี ชั่ว คุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรม มีอุดมการณ์ ความต้องการ ฯลฯ มนุษย์มีความแตกต่าง ทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ การดำรงชีวิต มีความแตกต่างทางชนชั้น ดังนั้นสิ่งที่มนุษย์แตกต่างจากสัตว์อื่นนั้นเพราะมนุษย์มีรูปร่างที่ง่ายต่อการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวอิริยาบถได้คล่องตัว เช่น การนอน เดิน ยืน นั่ง เพราะมนุษย์ใช้ขาเดินสองขา การหมุนตัว ก้ม เงย และด้านสมองนั้น มีขนาดใหญ่และซับซ้อนกว่า สัตว์ชนิดอื่น และมีความคิดที่ฉลาดกว่า

มนุษย์จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคำาชีวิต มีจุดประสงค์และเป้าหมายแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของความคิด และพฤติกรรม ดังนั้นจึงมีคำถามถึงความหมายชีวิตของมนุษย์ว่า ความสำคัญ ความหมายของชีวิต คืออะไร เป็นอย่างไร แท้จริงมนุษย์แสวงหาคำตอบ ขอชีวิตอย่างไร อะไรคือเป้าหมายของมนุษย์ มนุษย์มีชีวิตเพื่ออะไร คำตอบอยู่ที่มนุษย์เอง

ความแตกต่างของมนุษย์

มนุษย์มีความแตกต่างกันด้วยหลายปัจจัย เช่น พันธุกรรม ความคิด ความต้องการ สติปัญญา จิตใจ พฤติกรรม การเรียนรู้ การรับรู้ อารมณ์ เป็นต้น อธิบายในรายละเอียดแต่ละส่วนถึงความแตกต่างของมนุษย์ได้ดังนี้ คือ

ด้านความคิด (Thought) มาจากการคิด เป็นกระบวนการจากสมอง ถ่ายทอดความคิด จากนั้นแสดงออกด้วยพฤติกรรม ด้านจิตใจ (Mind) มีผลมาจากการทำงานของสมอง ผ่านกระบวนการทำงานของสมอง ด้านจิตใจมีผลกำหนดพฤติกรรมและด้านอื่นๆ ตามมามากมาย เช่น อารมณ์ การตัดสินใจ เป็นต้น จิต มีความคิดรวดเร็ว พฤติกรรมเป็นผลมาจากกระบวนการสั่งจากสมองผ่านความคิด ถ่ายทอดสู่พฤติกรรมของมนุษย์ ด้านพฤติกรรมคือการแสดงออกแสดงอาการ อาทิ กิริยา และการกระทำ คิดจากการทำสมอง จึงเป็นการทำงานภายในบุคคล ส่งผลสู่พฤติกรรมภายนอก ผ่าน หู ตา จมูก ลิ้น ปาก

ด้านอารมณ์ความรู้สึกส่วนนี้มนุษย์ มนุษย์ทุกคนย่อมมี อารมณ์ความรู้สึก เช่น เศร้า สุข ทุกข์ ดีใจ ผิดหวัง ชอบ ไม่ชอบ เป็นต้น ด้านนี้มีเหตุปัจจัยมาจากหลายด้าน เช่น จากพื้นฐานของครอบครัว จากการเรียนรู้รับรู้ สภาพแวดล้อมสังคม อารมณ์ความรู้สึก ก่อให้เกิดพฤติกรรมของมนุษย์ที่แตกต่างกันออกไป ด้านสติปัญญาในส่วนนี้ ก็มีความแตกต่างกัน มีผลมาจากพันธุกรรม การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา เรียนรู้รับรู้ ประสบการณ์จากสังคม ความคิด สติปัญญา มีผลทางด้านพฤติกรรมการแสดงออก การดำรงชีวิต ด้านการรับรู้เรียนรู้ เป็นปัจจัยจากความต้องการที่จะศึกษาเรียนรู้กับสิ่งที่เป็นต้นตอการเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่เกิดความแตกต่างกันของมนุษย์ และเป็นพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากการเรียนรู้

สรุป สาเหตุปัจจัยที่ทำให้มนุษย์มีความแตกต่าง พอสรุปได้ดังนี้คือ กรรมพันธุ์ เชื้อชาติ สายพันธุ์ ศาสนา การศึกษา จิตใจ สติปัญญา ความคิด ความต้องการการเรียนรู้ อารมณ์ความรู้สึก การกระทำ ร่างกาย เพศ วัย ฯลฯ มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐมีความนึกคิด มีคุณธรรม จริยธรรม สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี มีการอยู่ร่วมกันอย่างกฎกติการ่วมกัน เพื่อความสงบสุข มีวิวัฒนาการพัฒนาตนเองสูง ซึ่งผู้สร้างสรรคผล งานเสนอเนื้อหาที่สื่อสะท้อนในผลงานประติมากรรม ให้ความสำคัญของมนุษย์ด้านความคิด จินตนาการ ที่ถูกกลั่นกรองจากสมองมนุษย์ที่มีความคิดฉลาด มีความลึกซึ้งด้านความคิด ความคิดของมนุษย์ทำให้โลกเจริญก้าวหน้าสังเกตได้จากวิวัฒนาการของมนุษย์จากอดีตสู่ปัจจุบันล้วนเกิดจากความคิดการคิดค้นทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อต้องการให้เกิดสิ่งให้อำนวยความสะดวกสบายให้ตนเองและผู้อื่นในสังคมโลก โดยเฉพาะความคิดทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นส่วนที่บ่งบอก สังคมเจริญก้าวหน้าของโลกได้เป็นอย่างดี เช่น อดีตมนุษย์อาศัยโดยการพึ่งพาธรรมชาติ อาศัยการดำรงชีวิตอยู่ในป่า สังคมชนบท ต่อมาวิวัฒนาการมากขึ้น เป็นสังคมเมือง มีความเจริญหลายๆ ด้าน การติดต่อสื่อสารถึงกันในอดีตต้องอาศัยสัตว์ เช่น ม้า นกพิราบ ปัจจุบันการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต การใช้โทรศัพท์มือถือซึ่งมีความสะดวกและรวดเร็วมาก เป็นต้น

ความหมายเทคโนโลยี

เทคโนโลยี (Technology) หมายถึงความรู้อย่างที่เกี่ยวกับเทคนิค การผลิตหรือการสร้างผลิตภัณฑ์ สิ่งประดิษฐ์ ตลอดจนวิธีการต่างๆ ที่ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ (ภพ เลหาไพบุลย์, 2534: 32) เทคโนโลยีเป็นการนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาประยุกต์เข้าด้วยกัน(วชิราพร พุ่มบานเย็น, 2545: 2) มีการศึกษาพัฒนาความรู้ต่างๆ เป็นการนำเอาความคิดหลักการ เทคนิค ความรู้กระบวนการมาทดลองปฏิบัติประยุกต์ใช้เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและได้มาซึ่งซึ่งความต้องการของมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมนุษย์มาอย่างช้านาน โดยธรรมชาติมนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็น อยากทำ มนุษย์แสวงหาความรู้ ถ่ายทอดความรู้ ประยุกต์ความรู้เพื่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี เช่น อดีตนมนุษย์ใช้กำลังคนในการสร้างงาน ต่อมามีการพัฒนาเป็นกำลังเครื่องจักรกลและพัฒนาการเป็นกำลังไฟฟ้า ด้วยอิเล็กทรอนิกส์ หรืออดีตนมนุษย์มีอุตสาหกรรม หัตถกรรมในครัวเรือน ต่อมาพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมเครื่องจักรและเป็นอุตสาหกรรมอัตโนมัติและอดีตนมนุษย์ใช้เครื่องยนต์เคลื่อนที่แบบล้อเลื่อน พัฒนามาเป็นมอเตอร์และท้ายสุดพัฒนาเป็นระบบขับเคลื่อนด้วยไอพ่น เป็นต้น

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า "เทคโนโลยี" เป็นการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ มาพัฒนาโดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ แสวงหาความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการผลิต อย่างมีระบบแบบแผน จนกระทั่งได้สิ่งประดิษฐ์ที่ได้คิดค้นในรูปแบบต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกสบายให้กับมนุษย์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และย่อมมีการปรับปรุงพัฒนาตลอดเวลา เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด

มนุษย์กับเทคโนโลยีในปัจจุบัน หรืออนาคตที่จะเกิดขึ้น มีบทบาทและเกี่ยวข้องกันอย่างมาก กล่าวคือ สร้างความเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตมนุษย์ที่แตกต่างจากอดีต ในอดีตวิวัฒนาการของเทคโนโลยีมีไม่มากนัก และแน่นอนที่สุดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งด้านลบหรือด้านบวก มนุษย์มีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คำถามที่ควรหาคำตอบคือ มนุษย์จะจัดการกับ

เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างไร ประเภทเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งมีหลายประการ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ ดาวเทียมสื่อสาร รวมทั้งระบบเทคโนโลยีทางเครื่องจักรกลต่างๆ เป็นต้น ซึ่งมุมมองของมนุษย์ต่อเทคโนโลยีนั้นก็มีหลายประการ บางกลุ่มมองว่าเป็นสิ่งพุ่มพวย ต้องเสียเวลากับการเรียนรู้กับเทคโนโลยีหรือแม้แต่เรียนรู้ไปทั้งๆ ที่ความชอบความสนใจกับเทคโนโลยีไม่มีเลยเพียงเพื่ออยากสร้างภาพตนเองให้กับบุคคลอื่นทราบว่าจะสามารถรับกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี หรือมองว่าเทคโนโลยีไม่มีความสำคัญ มีความยุ่งยาก เสียเวลากับการเรียนรู้การใช้งาน เสมือนถูกบังคับด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ มีอีกมุมมองว่าเทคโนโลยี มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต อนาคตเป็นโลกไร้พรมแดน ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดของโลก จำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นให้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว มนุษย์รู้จักใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็แล้วแต่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มีความหลากหลายรูปแบบ ประเภทมากยิ่งขึ้นและมีความประสิทธิภาพสูงขึ้นเรื่อยๆ เช่นกัน พร้อมขยายออกสู่มวลชนที่รับเทคโนโลยีอย่างกว้างขวางมากกว่ายุคสมัยอดีต เช่น ปัจจุบันมีการถ่ายทอดสด ทางวิทยุ โทรทัศน์ ผ่านทางระบบดาวเทียมสื่อสาร จากสหรัฐอเมริกา อังกฤษ มายังประเทศไทย ซึ่งต่างก็อยู่ห่างไกล สามารถสื่อสารกันได้สะดวกและรวดเร็ว การโทรศัพท์ทางไกล สายตรงที่ผู้รับและผู้ส่งสามารถพูดคุยกันได้สะดวกและการประชุมทางไกลโดยอาศัยระบบเทคโนโลยีการสื่อสารเข้าด้วย เป็นต้น

ดังนั้นมนุษย์ ซึ่งมีการพัฒนาเทคโนโลยีให้สูงและมีประสิทธิภาพขึ้นเรื่อยๆ เพื่อมีความเป็นอยู่ที่ดีที่สุดใน ความสามารถทางเทคโนโลยีรวมกับจำนวนประชากรที่มีจำนวนมาก บวกกับวัฒนธรรมของคนในแต่ละท้องถิ่นทำให้มีการเร่งรัด การลงทุนทางด้านอุตสาหกรรม การขยายเมือง การขยายพันธุ์พืช การใช้ปุ๋ย การสร้างเขื่อน การขุดค้นวัตถุปิโตรเลียมซึ่งเป็นตัวชี้ที่ทรัพยากรธรรมชาติ ถูกขุดค้นอย่างมากมาย (องศาพร มานชาติ ละคะณะ, 2529: 129)

สิ่งที่เป็ปัจจัยเชื่อมโยงสัมพันธ์เกี่ยวกับเทคโนโลยี

วิทยาศาสตร์ เป็นความรู้ที่เกิดจากการศึกษา แสวงหาความรู้ โดยกระบวนการ วิธีการต่างๆ มีการทดสอบ ทดลอง เพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการ มีการประยุกต์ความรู้ไปสู่การพัฒนาเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด วิทยาศาสตร์ ย่อมเกิดจากความคิดด้านสมองของมนุษย์ จึงก่อให้เกิดสิ่งประดิษฐ์แปลกๆ ใหม่ในโลกมนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มมีการกระทำต่อกันมีความรู้สึก มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2542: 5) โดยอาศัยกฎเกณฑ์ กติกาของการอยู่ร่วมกัน ซึ่งสังคมมนุษย์นั้นย่อมแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม สภาพภูมิประเทศ สังคมแต่ละประเทศ เศรษฐกิจ การเมือง สังคมมนุษย์เกิดจากบุคคลหลายๆ คนกำหนดเป็นกฎ สังคม โครงสร้างสังคม กฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกัน สังคมย่อมมีขอบเขตบริเวณของตนเอง

วัฒนธรรม สังคมเป็นการอยู่ร่วมกันของคน สังคมก่อให้เกิดวัฒนธรรม มีการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สื่อแสดงออกด้านพฤติกรรมต่างๆ วัฒนธรรมเป็นทั้งระบบความคิด (conceptual system) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2542: 100) ใช้ความรู้ ความเชื่อ ประสบการณ์ เป็นแบบแผนวิธีการและกฎเกณฑ์ การดำเนินชีวิตร่วมกัน ซึ่งกำหนดกฎเกณฑ์ของการอยู่ร่วมกันทั้งด้านความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ศิลธรรม กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี การปกครอง การเมือง เป็นต้น

นวัตกรรม เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระบบแบบแผน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ที่เกิดจากการทดลองปรับปรุงคิดค้น พัฒนามาเป็นที่น่าสนใจและมีนามาสู่การใช้ งานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด นวัตกรรมมักใช้ควบคู่กับเทคโนโลยี **สรุปด้านความคิดขององค์ความรู้** ที่นำมาเป็นประเด็นเนื้อหาของการสร้างสรรคผลงานประติมากรรม คือ มนุษย์ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ นวัตกรรม โดยเฉพาะมนุษย์เป็นตัวกำหนด จากความคิดของปัจจัยทั้งหมดผ่านพฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) ด้านความรู้สึก (Affective Domain) ด้านทักษะ (Psycomotor Domain) (มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมาริราช.2542: 24) มีความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehension) การนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) การประเมินผล (Evaluation) โดยเฉพาะมนุษย์และเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นมา มนุษย์เป็นตัวกำหนดความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและผลที่ได้จากเทคโนโลยีเหล่านั้นมีสองส่วนที่มาจากเทคโนโลยีกับชีวิตมนุษย์คือ ประการแรกมนุษย์ได้นำเทคโนโลยีมาบังคับได้ตามความเหมาะสมและตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ที่ถูกต้องอย่างแท้จริง มนุษย์สามารถบังคับได้ ประการที่สอง เมื่อมนุษย์เป็นผู้คิดค้นและได้สร้างเทคโนโลยีขึ้นมาแต่ที่สุดมนุษย์ก็กลายเป็นเครื่องมือ หลงใหล หมกมุ่นกับเทคโนโลยีเหล่านั้น จนนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง โครงสร้างของรูปแบบผลงานประติมากรรมประกอบด้วยรูปทรงภายนอกคือคล้ายมาจากส่วนศีรษะมนุษย์ลักษณะกึ่งนามธรรมและนามธรรมแต่ยังคงความเข้าใจร่วมกันว่ารูปทรงดังกล่าวมีที่มาจากศีรษะมนุษย์ ผลงานบางชิ้นแสดงรายละเอียดรูปตา จมูก ปาก บางชิ้นมีความเรียบง่ายของรูปทรง ศีรษะมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดหลายๆ ด้าน เช่น ความคิด ความรู้สึก การถ่ายทอดความคิด พฤติกรรม การแสดงออก เป็นต้น ส่วนสำคัญของผลงานประติมากรรมรูปทรงภายในสร้างสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงเนื้อหาทางด้านเทคโนโลยีซึ่งบรรจุอยู่ในสมองมนุษย์ทั้งนี้เพื่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน ที่เรียกว่าเป็นยุคเทคโนโลยีสมัยใหม่และเพื่อเป็นทาสรับใช้เทคโนโลยีต่างๆ เหล่านั้น มนุษย์มีการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นวัฒนธรรม ดังนั้นทุกเพศทุกวัยมีปัจจัยของเทคโนโลยีมาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวัน เทคโนโลยีเป็นสิ่งซึ่งบ่งบอกถึงความทันสมัย ความเจริญก้าวหน้า แสดงออกด้านวัตถุ ชนิดวัตถุที่บ่งบอกถึงยุคสมัยใหม่ เช่น เครื่องจักรกล การสื่อสารระบบเครื่องจักร เป็นต้น

กระบวนการขั้นตอน วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์

กระบวนการขั้นตอน วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมชุดนี้ มีเนื้อหาเรื่องราวเดียวกัน ดังกล่าวข้างต้น รูปแบบรูปลักษณ์มีความคล้ายคลึงกันคือรูปทรงภายนอกมาจากศีรษะมนุษย์มีการตัดทอนเป็นรูปแบบลักษณะกึ่งนามธรรมและนามธรรมจากรูปศีรษะของเด็กและผู้หญิง รูปทรงภายในกำหนดส่วน

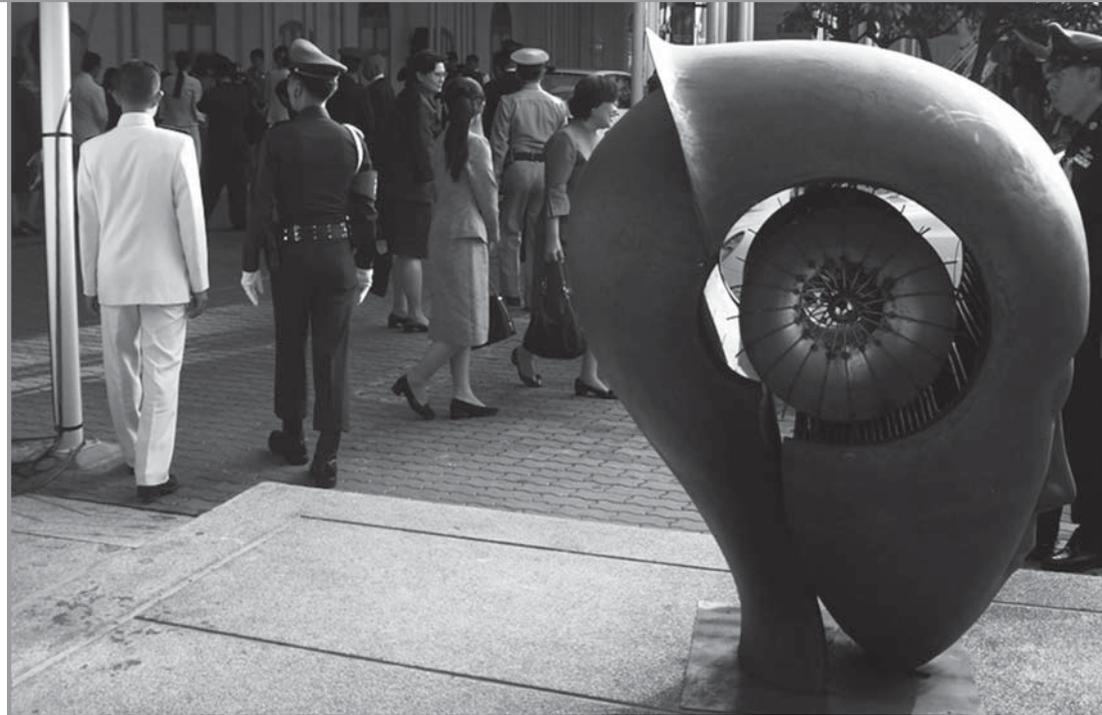
เจาะบรรจุแทรกสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงเทคโนโลยี จากอุปกรณ์สำเร็จรูปจากอุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆ หรือจากการสร้างขึ้นมาประกอบกับส่วนศีรษะดังกล่าว

รูปทรงประติมากรรมสร้างสรรค์จากศีรษะมนุษย์ทั้ง 4 ชิ้น ขยายเป็นผลงานจริงตามขนาดที่กำหนดโดยเฉพาะผลงานชิ้น "สาวสยาม 2005" ซึ่งมีขนาดใหญ่ (ขนาดผลงาน กว้าง 110 x ยาว 130 x สูง 155 เซนติเมตร) ขึ้นรูปโดยการปั้นดินเหนียว เพราะการขึ้นรูปด้วยดินเหนียว สามารถกำหนดความถูกต้องสัดส่วนของรายละเอียดด้านองค์ประกอบได้สมบูรณ์ที่สุด มีการปรับเข้าและออกได้อย่างอิสระตามความต้องการ จากนั้นถอดพิมพ์ปูนปลาสเตอร์จากต้นแบบดินเหนียว ตกแต่งพิมพ์ปูนปลาสเตอร์ ทั้งพิมพ์ให้แห้งสนิท เพื่อนำไปหล่อซึ่งผู้สร้างสรรคเลือกเทคนิคหล่อส่วนศีรษะมนุษย์ที่เป็นรูปทรงภายนอกด้วยเทคนิคไฟเบอร์กลาสผสมกับผงเหล็ก เพราะเป็นวัสดุคงทน ราคาไม่แพง อายุการใช้งานยาวนานพอสมควร และชิ้นงานทั้งหมด 4 ชิ้น หล่อเป็นวัสดุไฟเบอร์กลาสผสมด้วยผงเหล็ก ผงเหล็กเมื่อผสมเข้ากับไฟเบอร์กลาสมีคุณค่าความงามมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่อขัดผิวชิ้นงานจะแตกต่างจากไฟเบอร์กลาสผสมกับผงทิลคัมเพียงอย่างเดียว ผิวหน้าไฟเบอร์กลาสผสมผงเหล็ก เมื่อขัดผิวจะมีความมันวาว คล้ายเหล็ก รูปทรงภายนอกที่เป็นศีรษะมนุษย์จากวัสดุไฟเบอร์กลาส สร้างรูปทรงภายในเพื่อแทรกเข้าไปสอดที่บ่งบอกถึงสิ่งที่บ่งบอกถึง สัญลักษณ์ทางเทคโนโลยี ที่ได้จากวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีจึงมาประกอบเข้าด้วยกัน

สรุป

สรุปจากความคิดสู่การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมแต่ละชิ้น

นำเสนอเรื่องราวมนุษย์ที่สัมพันธ์ก็เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน ซึ่งมนุษย์เองจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการดำเนินชีวิต กำหนดรูปแบบผลงานประติมากรรมจากเฉพาะส่วนศีรษะเด็กและผู้หญิง สู่การสร้างสรรคศิลปะรูปแบบกึ่งนามธรรมและนามธรรม เพราะต้องการแสดงออกเฉพาะส่วนทางด้านความคิดของมนุษย์ที่ก่อให้เกิดปัจจัยหลายๆ ประการมีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันในยุคเทคโนโลยีสมัยใหม่บริโศควัตถุนิยม รูปทรงศีรษะผลงานเจาะช่อง

ชิ้นที่ 1 ขนาดผลงาน กว้าง 110 x ยาว 130 x สูง 155 เซนติเมตร

และแทรกวัสดุจริงของเทคโนโลยีที่บ่งบอกถึงสัญลักษณ์ทางเทคโนโลยี และออกแบบรูปทรงให้ดูเรียบง่าย สร้างจังหวะของการเคลื่อนไหวให้เกิดความกลมกลืน มีความแตกต่างด้านน้ำหนักสีเข้มดำที่เกิดจากวัสดุไฟเบอร์กลาสผสมผงเหล็ก และน้ำหนักสีอ่อนที่เป็นวัสดุเหล็กจริงจากอุปกรณ์เทคโนโลยี หากวิเคราะห์ความแตกต่างด้านเนื้อหาผลงานประติมากรรมชุดนี้ คงเป็นเรื่องของความคิด ด้านเป้าหมายกล่าวคือผู้ใหญ่นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อความทันสมัย ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน ซึ่งต่างกับเด็กที่ดูโทรทัศน์ วีซีดี เกมคอมพิวเตอร์ ของเล่นเครื่องจักรกล ฯลฯ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และผลงานประติมากรรมชุดนี้ เป็นผลงานประติมากรรมที่ได้รับรางวัลจากการประกวดศิลปกรรมในเวทีต่างๆ ดังนี้

รางวัลดีเด่น การประกวดศิลปกรรมนำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต ของบริษัท โตชิบา ไทยแลนด์ จำกัด ครั้งที่ 17 ชื่อผลงาน สาวสยาม 2005 / 2548 Merit Award การประกวดศิลปะนานาชาติ "The 1st China –ASEAN Youth Artwork Creativity Contest" (CAYACC 2006) ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ชื่อผลงาน The Children For Technology City / 2549

รางวัลรองชนะเลิศ / รางวัลประกาศนียบัตร การประกวดแบบร่างผลงานประติมากรรมเนื่องในโอกาสครบรอบ 30 ปี นิตยสารดิฉัน ชื่อผลงาน The Woman of Technology compressor Disc หมายเลข 1 และ 2 / 2550

สรุปวิเคราะห์หลักการสร้างสรรค์ประติมากรรม

ผลงานประติมากรรมสร้างสรรค์ทั้ง 4 ชิ้น โดยรวม กำหนดรูปแบบผลงานอาศัยตามหลักองค์ประกอบศิลปะ นำเสนอโครงสร้างรูปทรง (Form) โดยรวมได้ทั้งมาจากเฉพาะส่วนศีรษะมนุษย์เด็กและผู้หญิง แสดงรายละเอียดและตัดทอน ซึ่งไปประสานสัมพันธ์กับปริมาตร (Volume) ที่กลม โค้งมน ประกอบกับเส้น (Line) เป็นตัวกำหนดเส้นรอบนอกของรูปทรงไปตามจังหวะของการเคลื่อนไหวตามโครงสร้างที่สอดรับกันระหว่างรูปทรงภายนอกและภายในอย่างกลมกลืน ส่วนพื้นที่ว่าง (Space) ถูกกำหนดจากการเจาะให้เป็นช่อง โพรง เพื่อแทรกวัสดุที่บ่งบอกทางเทคโนโลยี

ชิ้นที่ 2 ขนาดผลงาน
กว้าง 20 x ยาว 35 x สูง 45 เซนติเมตร

ชิ้นที่ 3 ขนาดผลงาน
กว้าง 20 x ยาว 25 x สูง 45 เซนติเมตร

ชิ้นที่ 4 ขนาดผลงาน
กว้าง 42 x ยาว 35 x สูง 45 เซนติเมตร

และจากส่วนล่างของศีรษะ ขัดพื้นผิวและสี (Texture and color) ให้เป็นไปตามเทคนิคและวัสดุคือผงเหล็กผสมเรซิน(ไฟเบอร์กลาส) และวัสดุเหล็กจากเครื่องรถยนต์ งานตีดเบรก คอมเพรสเซอร์แอร์รถยนต์ ลักษณะผลงานถูกกำหนดให้มีความสมดุล (Balance) แบบสองข้างเท่ากันตามธรรมชาติของศีรษะมนุษย์ ด้วยขนาดและสัดส่วน (Size and Shape) ดังนี้คือ

สรุป กระบวนการขั้นตอนวิธีการดำเนินการสร้างสรรค์

- ศึกษาเนื้อหาเรื่องราวประเด็นเนื้อหาของการสร้างสรรคผลงานประติมากรรม
- รวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์
- สเกตซ์ภาพร่าง 2 มิติ
- นำภาพร่าง 2 มิติ มาขยายเป็นผลงานประติมากรรมแบบร่าง นำแบบร่างประติมากรรมขนาดเล็ก (Model) ขยายใหญ่ เป็นไปตามขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสม ด้วยการขึ้นรูปปั้นด้วยดินเหนียว
- หล่อจากต้นแบบขึ้นงานจากดินเหนียวด้วยปูนปลาสเตอร์
- นำแบบพิมพ์ปูนปลาสเตอร์ ตกแต่ง ขัดผิว และทิ้งให้แห้งสนิท
- นำแบบปูนปลาสเตอร์ หล่อเทคนิควัสดุเรซิน(ไฟเบอร์กลาส)ผสมผงเหล็ก
- นำชิ้นงานที่ได้เป็นวัสดุไฟเบอร์กลาสมาประกอบและขัดผิวชิ้นงาน ตกแต่งทำสี หาววัสดุรูปทรงภายในให้สอดคล้องกับเนื้อหาทางเทคโนโลยี เช่นนำวัสดุจากเครื่องจักรกล เครื่องยนต์รถยนต์ มาประกอบให้เป็นรูปทรงภายใน ด้วยเทคนิคการเชื่อมเหล็ก

บรรณานุกรม

- กิดานันท์ มลิทอง. 2548. เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดการพิมพ์. คณะกรรมการวิชาชีพสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและชีวิต. 2549. สิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีและชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 8 . กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณรงค์ เสียงประชา . 2530. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- दनัย ไชยโยธา. 2543. พัฒนาการของมนุษย์กับอารยธรรมในราชอาณาจักรไทย เล่ม1. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- ประสิทธิ์ ทองอ่อน. 2542. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: บริษัท เอิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- พิมพ์มาศ ดันต์เจริญรัตน์. 2548. เอกสารการสอนมนุษย์สัมพันธ์. ตาก: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตตาก.
- พัชรี บุคราวังค์ และคณะฯ. 2547. คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด.
- ภพ เลหาไฟบูลย์. 2534. การสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. เชียงใหม่: เชียงใหม่คอมเมอร์เชียล.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2542. มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วชิราพร พุ่มบานเย็น. 2545. เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด การพิมพ์.
- วิเชียร ชาบุตรบุญตรึก และคณะฯ. 2542. ความจริงของชีวิต. กรุงเทพฯ: บริษัท เอิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- วิโชค มุกดามณี. 2550. สุจิตร์การแสดงนิทรรศการงานจิตรกรรม. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรีนติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2548. ศิลปะทัศนกรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปาดญา: อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล. 2547. เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: บริษัทซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย. 2540. เทคโนโลยีการศึกษา: ปีที่ 3 ฉบับที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัทแม่ทสโปยท์ จำกัด.
- _____. 2540. เทคโนโลยีการศึกษา: ปีที่ 4 ฉบับที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัทแม่ทสโปยท์ จำกัด.
- สมิทธิ์ สระอุบล. 2534. มนุษยวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- สุกรี เกษรเกศรา. 2551. การวิจัยเรื่องการพัฒนาทางพาราเพื่อการสร้างสรรคผลงานศิลปะ. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนงค์พร สมานชาติ และคณะฯ. 2529 . มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

Human in Modern Technological Era
Department of Printmaking, Painting and
Sculpture Faculty of Fine Arts,
Chiang Mai University, 2005-2007

The goal is to send this for art competitions. This artwork presents the relationship between human beings and consumerism society in the new modern technological era when technology has been brought into human's lifestyle. The forms of the sculpture are in the shape of a child's and a woman's heads. The woman presented technology was brought in for fashion facility purposes and the child's presented that using technology is just for merriment. the sculpture represented ideas, give importance to the thoughts and imagination screened and examined by the brain. The forms of the sculpture comprise of the human's head shape created in semi abstract style. Some pieces portray the details of eyes, nose and mouth. The forms are simplified. The human's heads is important that it has shaped the thoughts, feeling, thought transmission, behaviors and expressions. The inner form has created the signs depicting the technological content culminated within human's brain. Human's brain is metaphorically portrayed through the shape of mechanism, car's brake, air-condition's compressor of the car and other creation. All 4 created pieces of sculpture have been designed and set in accordance with art composition discipline.

Asst. Prof. Sukree Kesornketsara

